

اشاره

ورزش از جمله مهم‌ترین بخش‌هایی است که جوامع به آن توجه دارند؛ چراکه می‌تواند نقش مهمی را در سلامت جسمانی و روحی جامعه ایفا کند و توجه به این کارکرد سبب می‌شود که دست‌اندرکاران جامعه نتوانند به راحتی از کنار مقوله ورزش بگذرند. مقام معظم رهبری، نظر به جایگاهشان در ساختار حکومتی، دیدگاه‌هایی کلان‌نگر در باب ورزش دارند که بی‌گمان، در روند ورزش کشور دخیل و تأثیرگذار است.

همچنین ایشان در جایی دیگر و در باب اهمیت ورزش همگانی فرمودند: «ورزش برای سلامت و حفظ نشاط است، سرمایه‌ای که اواخر عمر برای شما می‌ماند.»

این توجه رهبر معظم انقلاب به ورزش همگانی، چنان گسترده است که ولفگانگ بومن دبیر کل انجمن بین‌المللی ورزش‌های همگانی (TAFISA) وقتی متوجه بیانات مقام معظم رهبری در مورد اهمیت ورزش همگانی شد، گفت: باعث خرسندی و خوشنودی است که شخصی در جایگاه رهبر سیاسی و مذهبی یک کشور، در مورد ورزش و نقش و اهمیت آن سخن به میان می‌آورد.

مقام معظم رهبری ضمن دعوت مسئولان به فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای ورزش همگانی، بارها از مردم نیز به خاطر بی‌توجهی به مقوله ورزش گلایه کرده‌اند. ایشان در دیدار با جمعی از ورزشکاران فرمودند:

«بنده گاهی اوقات که بر همان تبلی مورد بحث و بر ضعف‌های مربوط به سن و پیری فایق می‌آیم، چند قدمی از کوهستان‌های اطراف تهران می‌روم بالا و می‌بینم هیچ‌کس نیست! غصه می‌خورم. در کوهستان، جاهایی هست که ساختمان‌ها در زیر پا پیدااست؛ این همه آدم در اتاق‌ها خوابیده‌اند که در بین آنها جوان هست، در بین آنها کسانی هستند که ظاهر جسم‌شان اقلا ده برابر ما توان و قدرت دارد؛ اما از این اتاق‌ها بیرون نمی‌آیند، ولی ما از این گوشه شهر با سن نزدیک به هفتاد سال، می‌رویم آن‌جا. دل انسان خیلی غصه‌دار می‌شود که چرا آنها در آن‌جا چهار قدم بالا نمی‌آیند و از این امکان استفاده نمی‌کنند.»

۲) توجه به ورزش بانوان

بانوان تقریباً نیمی از جمعیت کشور را در بر می‌گیرند و این حجم عظیم نیروی

برخی از این دیدگاه‌های کلان‌نگر که در ورزش قابل توجه است عبارتند از:

۱) توجه به ورزش همگانی

مقام معظم رهبری در آغاز سال ۱۳۸۹ در صحن جامع رضوی، در کنار سایر مسایل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مسئله ورزش همگانی را مورد توجه قرار داد، فرمودند:

«یک بخش از مسئله تأمین سلامت، مسئله ورزش همگانی است که بنده بارها توصیه کرده‌ام. باز هم توصیه می‌کنم؛ ورزش همگانی برای همه لازم است. نشاط، سلامت، آمادگی، حوصله کار، در سایه ورزش عمومی و همگانی برای جامعه تأمین می‌شود.»

دیدگاه‌های رهبری انقلاب درباره ورزش و سلامت جامعه

پرواز با بال‌های سلامت با ورزش همگانی
محمد رضا فلاح

بلد نیستیم. اصلاً نمی‌دانیم چوگان چیست. بیاید این‌ها را احیا و زنده کنید؛ چون جزء فرهنگ شما و اصلاً جزء ملیت شماست.» ایشان همچنین به مناسبت هفته جوان در جهت قهرمان‌پروری و حضور در میادین جهانی گفتند:

«هیچ دلیلی ندارد که ما در بعضی از ورزش‌های سنتی خودمان مثل چوگان یا در ورزش‌های انفرادی رزمی یا در شننا نتوانیم به مصاف ورزشکاران برجسته دنیا برویم. علت این‌که این وضعیت نابسامان فعلی وجود دارد، آن است که روی تربیت و پیشرفت و استفاده از تکنیک، برنامه‌ریزی نشده است.»

مقام معظم رهبری همچنین، در دیداری عمومی فرمودند:

«اگر ما روی بعضی از ورزش‌ها مثل چوگان و بعضی از ورزش‌های باستانی، کار و سرمایه‌گذاری می‌کردیم، امروز مثل کشتی در دنیا مطرح بودند.»

ایشان درباره حفظ ورزش‌های بومی و علمی کردن آن، در دیدار با ورزشکاران فرمودند:

«من حتی یک وقت سفارش کردم و گفتم که ورزش‌های بومی‌مان را علمی کنید. ما خیلی ورزش‌های بومی داریم، مثلاً چوگان مال ماست، ما را هر کردیم، دیگران گرفتند.»

۴) توجه به ورزش‌های مفید

مقام معظم رهبری با اینکه نسبت به ورزش بسیار تأکید دارند، اما این نکته را نیز لحاظ می‌کنند که ورزش باید مفید و کارآمد باشد و نباید به ورزش‌هایی پرداخت که چندان سود ندارد. ایشان در این زمینه می‌فرمایند:

«بعضی از رشته‌های ورزشی اصلاً کاربرد ندارند؛ مثلاً شمشیربازی. وقتی یک نفر قهرمان شمشیربازی می‌شود، کاربردش چیست؟ یا از این قبیل چیزها که حالا اگر من از رشته‌های ورزشی بی‌فایده اسم نیاورم، بهتر است.»^۱

با در نظر گرفتن مجموع سخنان مقام معظم رهبری در زمینه ورزش این نکته خود را نشان می‌دهد که نگاه به ورزش نباید صرفاً نگاه قهرمانی باشد بلکه باید علاوه بر توجه به ورزش قهرمانی، به ورزش همگانی نیز توجه نمود و نباید ورزش و فواید آن به یک عده خاصی محدود شود بلکه باید همه از فواید ورزش بهره‌مند شوند. علاوه بر این ورزشی باید تبلیغ شود که مفید فایده باشد. البته تمام ورزش‌ها سودمندند اما در نگاه کلان باید به ورزشی توجه نمود که بتواند با جذب کمترین بودجه بیشترین فایده را برساند. اشاره ایشان به کوهنوردی به عنوان یک ورزش مفید و شمشیربازی به عنوان یک ورزش غیر مفید بر اساس همین نکته است.

نکته دیگر در نگاه رهبری به ورزش این است که نباید ورزش به امنیت اخلاقی فرد و جامعه لطمه بزند. اینکه معظم‌له آفت تبرج را در خصوص ورزش بانوان ذکر کردند قابل سرایت به دیگر حوزه‌های ورزش نیز هست. یعنی مثلاً اگر به بهانه تربیت ورزشکاران از مربی با جنسیت مخالف استفاده شود و یا از فرصت‌های نبروزی مخدر استفاده شود و یا از موسیقی‌های تند جهت تمرین‌های ورزشی استفاده شود و ... چون این موارد نیز به امنیت اخلاقی فرد و جامعه لطمه می‌زند، باید از این موارد اجتناب نمود. امید اینکه مسئولان ورزشی با توجه به دیدگاه‌های مقام معظم رهبری، موجبات تعالی ورزش را بیش از پیش فراهم نمایند.

پی‌نوشت:

۱. بیانات در دیدار فاتحان قله‌ی اورست؛ ۱۳۸۴/۸/۳۰

انسانی، نمی‌تواند و نباید از فرصت ورزش محروم بماند. به همین دلیل مقام معظم رهبری به ورزش بانوان توجه دارند و در جهت بهبود و ارتقای ورزش این قشر از جامعه، رهنمودهایی نیز داشته‌اند. ایشان البته چند نکته را در مورد ورزش بانوان مورد عنایت قرار می‌دهند. اول. این ورزش نباید تبرج باشد و باید وجهه اسلامی حفظ شود. ایشان در این زمینه می‌فرمایند:

«زن باید تبرج یعنی خودنمایی نداشته باشد. ممنوع است. این در فرهنگ اسلامی ممنوع است. زن باید خودنمایی نکند. زن‌ها همین‌طور که گفتید در محیط‌های سرپوشیده ورزش نکنند، اما چه لزومی دارد دخترهای ما در مسابقات جهانی شرکت کنند؟! من نمی‌فهمم چرا؟ ... فرض کنید که شما ورزش دوچرخه‌سواری را ترویج کنید، بعد دخترها در خیابان‌های تهران بیایند و دوچرخه‌سواری کنند! بدیهی است این کار مناسب نیست. این کار کار بدی است، همان تبرج است. دختر تهرانی که در خیابان می‌آید و دوچرخه‌سواری می‌کند، دختر چینی نیست. در زمان مائو که شما به چین می‌رفتید یا حتی بعد از او هم که ما دیده بودیم، اصلاً نمی‌شد فهمید که این دختر است یا پسر! می‌دانید چینی‌ها به گونه‌ای هستند که درست نمی‌شود تشخیص داد این زن است یا مرد! لباس آنها هم یک جور بود! آن اصلاً تبرج نیست. اما این دختر شسلوار تنگ و لباس چسبان پوشیده، وقتی که سوار یک دوچرخه تشریفاتی هم بشود و در خیابان بیاید، این تبرج است. به نظر شما این ورزش است؟! توجه می‌کنید؟ اینهاست که بعضی اوقات اشتباه می‌کنند بعضی چیزها، یا بعضی از کارهای دیگر در این زمینه، یا شرکت در میادین برای تماشای فوتبال و از این قبیل چیزهایی که وجود دارد. اینها را به طور جد دنبال کنید. همانطور که گفتم، اگر می‌خواهید ورزش کشور به سرانجامی برسد، حتی ورزش بانوان به جایی برسد، شما باید اینها را دقت کنید که در این مسیرهای غلط نیفتند.»

دوم. رشته ورزشی متناسب با توان زن باشد. ایشان در پاسخ به استفتایی در مورد ورزش پرخشونت بوکس برای بانوان فرمودند: اگر موجب ضرر معتد به باشد و یا مفسده دیگری به همراه داشته باشد، جایز نیست.

۳) توجه به ورزش‌های بومی

مقام معظم رهبری بارها در سخنان خود به اهمیت ورزش‌های بومی تأکید کرده‌اند و معتقدند که مسئولان باید در حفظ آن کوشا باشند.

بخشی از توصیه‌های مقام معظم رهبری به این شرح است:

«من به مسئولین ورزشی توصیه کردم، باز هم توصیه می‌کنم که چندین رشته ورزشی مناسب را که از نظر منطق و فرهنگ ما معنی و مضمون دارد، انتخاب کنید و روی آن سرمایه‌گذاری کنید.»

همچنین فرمودند: «البته ورزش‌های بومی ما، ورزش‌هایی که مربوط به سابقه و فرهنگ گذشته ماست، متأسفانه مهجور است و دست خود ما نیست، خیلی از ورزش‌ها در کشور ما مهجور است... این‌ها می‌تواند در دنیا مطرح بشود.»

ایشان در ادامه تأکید کردند:

«بعضی از این ورزش‌ها، ورزش‌های اصالتاً ایرانی است که از تاریخ ما برای ما به یادگار مانده است، مثل سوارکاری، چوگان بازی یا بعضی از همین شاخه‌های ورزش باستانی.»

مقام معظم رهبری در دیدار رئیس سازمان و معاونان سازمان تربیت بدنی با ایشان (۷۵/۱۰/۸) فرمودند:

«دنبال ورزش‌هایی بگردید که بومی ماست و مردم از آن‌ها خیر ندارند. مثلاً ورزش چوگان که یک ورزش ایرانی است، الان هم در دنیا معمول است و چوگان‌بازی می‌کنند، ولی ما اصلاً بازی چوگان را

«یک بخش از مسئله تأمین سلامت، مسئله ورزش همگانی است که بنده بارها توصیه کرده‌ام. باز هم توصیه می‌کنم؛ ورزش همگانی برای همه لازم است. نشاط، سلامت، آمادگی، حوصله کار، در سایه ورزش عمومی و همگانی برای جامعه تأمین می‌شود.»